

Leglelkesebben az albán leány
dalolt, csilingelt a kacaj! ...
„Gyermek még“ — mondtuk, s szántuk is talán,
hogy nehezen járhat háza ...

„Fasisztáktól környezett csepp ország“
— a szó az asztalra koppant.
— „Csepp, de sasok hazája! mondd hát:
a sas-szív ereje! — roppant!“

— Szóltam vígan kis Remziének, —
(mindig ezt mondja énnekem.)
„Sasok — sokszázmillióan élnek,
büszkén, elszántan, éberen!“

A szovjet asszony mondta ezt keményen,
s a fénylő fákat nézte kinn az éjben ...

A drága béke kinn az éjben
ezüstfehéren tündökölt a fán,
madár repült a fák felett suhogva;
egy büszke sas talán.

MÉSZÁROS KATALIN

Emlék — töredék

Karcsú derekát hűs szellő sudarítja,
napfény ragyog át szülas, szöke haján.
Megnőtt az öcsém ... lám, eltelték az évek
munkánk ütemén frissen, szaporán.

... Emlék-töredék bukkán fel valahonnan.
Állandó dobogás, tankok dübörögnek,
hörgő motorok, csörgő kirakat-táblák,
állati félés szélén a létnek.

Könnymarta kis arcán álmos remegés ül,
félelme kijáradt, csittul zokogása,
kis hasa kordul, gyötri a szűró éhség,
s már szeme könnyes, moccan, sír kicsi szája.

Meddig bírod ezt még? — Öklelt bennem a szó,
bár én is siheder, suttyó-kölyök voltam.
Csak néztem anyám sápadt, merevült arcát,
s láttam, szeme lángja immár oda lobban,

hol vakító pásztát öntött be a napfény
büzlő vermünk mélyére a megnyílt ajtón.
... Ott állt, nevető ajkán tág mosolyával.
szétömlő sugarak vonták be aranylón.

*Állt, majd közelebb jött. Senki se szólt még,
iltott valami ös-idegenség: várni!
Am az öcsémben nincs ilyen érzés. Hangja
szóla a csöndben: „Né csak! katona... bácsi!”*

*... Eltelt az idő. Futottak gyorsan az évek.
Büszkén, szabadon, szépül az ország,
s tudjuk, hogy a sorsnak vermébe verő fényt
— mint nekünk akkor — szövjet katonák hozták.*

TARJÁN ISTVÁN

A savószemű ember

Két esztendeje ismerkedtem meg vele. Nyáron. Eppen az aratás munkáinak a dandárjában.

A nemrég megalakult megyei tanács, ahol akkoriban dolgoztam, küldött le a falujába: ellenőrizzem, rendben, időben vágják-e a gabonát? Hivatalos úton voltam tehát, hivatalos feladattal. A hivatali ember biztosságával, de egy kicsit izgatottan is: jól teszek-e eleget a megbízatásnak?

A falu jegyzője — mivel akkor még nem volt községi tanács — pontosan elkészített, negyednaponként helyesbbitett statisztikai kimutatásokon magyarázta el, hány holdon áll még lábom a kalászban ringó kenyér.

— Itt úgy látom, a végső rohamra érkeztem — jegyeztem meg, mivel a térképen, amely a falu 34.000 holdas határát ábrázolta, a gombostűre erősített kis zászlócskák is gyéren jelezték: nem sok helyen kell már munkába állítani a kaszásokat.

— Két-három nap és kepékben az áldás — nyugtatott meg az ötvenfeléjáró, jóbeszédű bíró, akivel hamarosan összebarátkoztam a jegyző irodáján. Világlátott ember, Franciaországban is volt a harmincas évek derekán. Inkább városban volna a helye, mondta, de hát az asszony itt született, itt is akar meghalni; ezért maradt ő is és elvállalta a bírói tisztet, ami a 8 hold földje mellett neki, aki idegen országot is megjárt, nem esik neheze.

— A párttitkár? — kezdtem nála a kérdezősködést a falu vezetői felől.

— Az? A Tóth Ferenc?... Nem idevalósi... Hevesből települt a faluba. Kubikos volt a Felszabadulás előtt. — Hangja hordozásából valahogy kiéreztem, hogy különös ember iránt kíváncsiskodom, s hogy nem komája a bírónak.

— Hol beszélhetnék vele?

— Hát, vele csak késő este... Egész nap a határt járja.

Itt éledezni kezdett bennem a felelősség. Ha a párttitkár a határt járja, akkor annak oka van. A határban elintézendő oka. S mivel engem sem grafikonokat, hanem a határban lévő gabonát, munkát küldtek ellenőrizni, egyszeriben magam előtt láttam az egész 34.000 holdat, sárgáló búzatengerével.

— Milyen lehet ez a párttitkár? — próbáltam elképzelni, s szinte ösztökélt a kíváncsisággal terhes felelősség: menj utána, ki a határba, ott majd megismerheted! Mellette a helyed!

— De hol lelem most meg? Hiszen ekkora határ minden dülőjét bejárni kocsival is legalább másfél-két nap. S a nap bevonta már sugárdárdáit, vörös korongja ott ereszkedik alá a nyárfaliget mögött, ahonnan enyhe fuvallatokban küld langyos cirógatást, a füledt irodába az alkonyi szél... Töprengek, vívódom magammal, mennék is, de a józan ész várakozásra int.

A bíró már hazament, a jegyző vonalkáz egy hatalmas ív papírt, a két segédjegyző pedig úgy beletemetkezik az írni-valóba, hogy nézni is rossz. Tudom, hogy miattam ilyen serény a munka, mert most én vagyok a mumus, a felsőbb közigazgatás embere, én vagyok a megyei.

Eszerevénül el is hagyom az irodát, ahol már túlórában dolgoznak a nadrágos emberek. Megyek be a kisbíró szobájába, a kapu mellett, ott legalább a falu híradásának leplezetlen őszinteséggel végzett ténykedését nézhetem, ami ugyan nem áll másból, mint az egymásra sűrűn következő ásitózásból.